

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Vojtěcha Šimíčka a soudců JUDr. Miluše Doškové a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobce: **M. M.**, zastoupeného JUDr. Jiřím Kozákem, advokátem se sídlem Nám. Míru 30, 27601 Mělník, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, PP 21/OAM, Praha 7, ve věci kasační stížnosti proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 22. 9. 2005, č. j. 14 Az 1/2005 - 25,

t a k t o :

I. Kasační stížnost se zamítá.

II. Žalovanému se nepřiznává právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností napadl žalobce (dále označován jako „stěžovatel“) nadepsaný rozsudek krajského soudu, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 12. 2004, č. j. OAM-3359/VL-10-HA14-2004. Tímto rozhodnutím správního orgánu stěžovateli nebyl udělen azyl podle § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), a zároveň bylo rozhodnuto, že se na cizince nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 téhož zákona.

Stěžovatel ve své kasační stížnosti namítá, že krajský soud nesprávně posoudil právní otázku, zda jsou dány podmínky pro aplikaci § 12 písm. a) a b) zákona o azylu. Ve správním řízení bylo zjištěno, že je ve své vlasti pronásledován za uplatňování svých politických práv a svobod a že má důvodný strach z pronásledování pro svou národnost. Dále konstatuje, že svým jednáním v minulosti, kdy oznámil trestnou činnost určité osoby, připoutal pozornost státních úřadů a osob, reprezentujících státní moc. Tato zneprátená osoba, která se v současné době na Ukrajině podílí na výkonu státní moci, zneužívá fakt odlišné národnosti stěžovatele k podněcování represivních akcí státních orgánů vůči stěžovateli. Ukrajinské státní orgány nejen že nejsou schopny a ochotny mu poskytnout ochranu před tímto násilným jednáním, ale dokonce se na něm podílejí. Jedním z hlavních důvodů této úřední persekuce je moldavský původ stěžovatele. Tato persekuce neměla ráz kriminálních útoků soukromé osoby, nýbrž soustavného pronásledování státními institucemi.

Stěžovatel dále namítá, že správní orgán, při zjišťování, zda jsou splněny podmínky pro udělení azylu, porušil zákonná ustanovení o řízení před správním orgánem. Uvádí, že pokud měl správní orgán pochybnosti o správnosti skutkových tvrzení stěžovatele, měl učinit z vlastní iniciativy kroky, směřující k hlubšímu objasnění skutkového stavu. Stěžovatel nesouhlasí s názorem žalovaného, že nevyužil všech možností, které ukrajinský právní řád poskytuje pro to, aby se přímo ve své vlasti dovolal ochrany před pronásledováním. Šetření správního orgánu, omezující se v podstatě na zjištění, že na Ukrajině existuje ombudsman, pomíjí otázku efektivitu jeho reálného fungování a jeho reálných nástrojů ingerence do procesu policejní práce.

Z těchto důvodů stěžovatel navrhuje napadený rozsudek zrušit a věc vrátit k dalšímu projednání, zároveň žádá náhradu nákladů soudního řízení. Současně v rámci kasační stížnosti požaduje stěžovatel přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Žalovaný ve svém vyjádření popírá oprávněnost podané kasační stížnosti, neboť se domnívá, že jak jeho rozhodnutí ve věci azylu ve všech částech výroku, tak i rozsudek krajského soudu byly vydány v souladu s právními předpisy. I pro řízení o kasační stížnosti odkázal na správní spis, zejména na vlastní podání, které stěžovatel učinil během správního řízení. Z těchto důvodů navrhuje kasační stížnost zamítnout pro nedůvodnost.

Ze správního spisu žalovaného Nejvyšší správní soud zjistil následující skutečnosti rozhodné pro posouzení důvodnosti kasační stížnosti: Žádost o udělení azylu podal stěžovatel dne 19. 11. 2004 a pohovor k této žádosti s ním byl proveden dne 1. 12. 2004. Doplnkový pohovor k žádosti o udělení azylu s ním byl proveden 10. 12. 2004. Stěžovatel v žádosti o udělení azylu uvedl, že do ČR jezdil pracovat již od roku 1995. Vždy se vracel na Ukrajinu na dobu ne delší než 1,5 měsíce. V roce 2001 se na Ukrajinu vrátil a žil tam 2 roky. Měl rodinné problémy a rozvedl se. Dále konstatoval, že měl problémy s jedním člověkem, kterého kdysi dávno (v roce 1988) přistihl při krádeži v podniku, kde pracoval, a svědčil proti němu u soudu. Tento člověk teď pracuje u městské policie. Začal mu slovně vyhrožovat, že se mu za jeho svědectví pomstí. Jednou ho fyzicky napadl na ubytovně, kde žil. Nahlásil to na policii, sepsali s ním protokol, ale nic jiného se nestalo. Protože ho na Ukrajině nic nedrželo a chtěl své rodině finančně pomáhat, rozhodl se (v listopadu 2003) opět odjet do ČR. Uvedl, že nyní žádá o azyl, aby si legalizoval pobyt v ČR. Ve výše zmíněném pohovoru a doplnkovém pohovoru pak svoje tvrzení potvrdil a konkretizoval.

Žalovaný rozhodnutím ze dne 21. 12. 2004, č. j. OAM-3359/VL-10-HA14-2004 azyl podle § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona o azylu neudělil. V odůvodnění svého rozhodnutí uvedl, že v průběhu správního řízení bylo objasněno, že jmenovaný opustil Ukrajinu proto, že se obával výhrůžek bývalého kolegy ze zaměstnání a ekonomických potíží. O udělení azylu požádal z důvodu legalizace svého pobytu v ČR. Žalovaný konstatoval, že stěžovatel nesplňuje zákonné podmínky pro udělení azylu podle § 12 písm. a), b), § 14 zákona o azylu a že po zhodnocení výpovědí navrhovatele a jejich porovnání s informacemi o zemi původu neshledal existenci překážek vycestování ve smyslu ustanovení § 91 zákona o azylu.

Toto rozhodnutí stěžovatel napadl žalobou ze dne 3. 1. 2005. V této žalobě uvedl, že napadá rozhodnutí správního orgánu v celém rozsahu výroku o posouzení jeho žádosti o azyl jako zjevně nedůvodné. Dále tvrdil, že žalovaný porušil správní řád v jeho ustanovení § 3 odst. 4, § 32 odst. 1 a § 46 a § 47.

Krajský soud se ve svém rozsudku ztotožnil se skutkovými i právními závěry žalovaného vyslovenými v žalobou napadeném správním rozhodnutí. Konstatoval, že správní orgán na základě dostatečně zjištěného skutkového stavu a v souladu s ust. § 12 zákona o azylu důvodně a zákonným způsobem rozhodl o neudělení azylu. Krajský soud dále uvedl, že správní orgán neposoudil stěžovatelovu žádost o azyl jako zjevně nedůvodnou, proto se ani soud nezabýval jeho argumentací, že napadá rozhodnutí v rozsahu tohoto (neexistujícího) výroku. Konstatoval, že žalovaný neporušil stěžovatelem v žalobě vytýkaná ustanovení správního řádu a uvedl, že tyto žalobní námitky byly pouze formální a fakticky bezobsažné.

Kasační stížnost je podle § 102 a násl. s. ř. s. přípustná a podle jejího obsahu jsou v ní namítány důvody odpovídající ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s., neboť stěžovatel namítá, že žalovaný a posléze krajský soud nesprávně posoudili, zda splňuje podmínky pro udělení azylu dle § 12 zákona o azylu [§ 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.], a namítá, že při zjišťování, zda jsou splněny podmínky pro udělení azylu, porušil zákonná ustanovení o řízení před správním orgánem [§ 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.]. Rozsahem a důvody kasační stížnosti je Nejvyšší správní soud podle § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán.

Nejvyšší správní soud tedy přezkoumal napadený rozsudek v rozsahu důvodů uplatněných v kasační stížnosti a dospěl k závěru, že tato není důvodná.

Nejvyšší správní soud nejprve vážil nezbytnost rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek kasační stížnosti. Dospěl k závěru, že o ní není třeba rozhodovat tam, kde je žadatel chráněn před důsledky rozsudku krajského soudu režimem pobytu za účelem strpění podle § 78b odst. 1, 2 zákona o azylu (cizinec má nárok na udělení víza za účelem strpění pobytu mj., pokud žádost doloží dokladem o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku - takové vízum opravňuje cizince k pobytu na území po dobu platnosti víza, která je 365 dnů; na žádost cizince odbor cizinecké a pohraniční policie platnost víza prodlouží, a to i opakovaně) – ze zákona platnost uvedeného víza zaniká právní mocí rozhodnutí o kasační stížnosti. Pozitivní rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek by tedy nemělo z hlediska ochrany stěžovatele žádný význam, negativní by před rozhodnutím o kasační stížnosti bránilo řádnému soudnímu řízení. Při rozhodnutí o kasační stížnosti pak je rozhodnutí o odkladném účinku nadbytečné, neboť obecně může přiznání odkladného účinku kasační stížnosti přinést ochranu jen do doby rozhodnutí o této stížnosti.

Zdejší soud se nejprve zabýval druhou stěžovatelovou námitkou, a sice že žalovaný a posléze krajský soud nesprávně posoudili, zda splňuje podmínky pro udělení azylu dle § 12 zákona o azylu. Tato námitka je namítána dle § 104 odst. 4 s. ř. s. nepřipustně. Dle tohoto ustanovení stěžovatel v kasační stížnosti nemůže uplatnit důvody, jež neuplatnil v řízení před soudem, jehož rozhodnutí má být přezkoumáno, ač tak učinit mohl. Stěžovatel v žalobě toto nenamítal a jak již Nejvyšší správní soud judikoval, „*důvody kasační stížnosti lze opřít jen o takové konkrétní právní či skutkové důvody, jež byly v řízení před krajským soudem přípustně uplatněny (viz § 71 odst. 2 věta třetí s. ř. s.), a tedy alespoň v základních rysech formulovány v žalobních bodech [§ 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s.] obsažených v žalobě či jejím včasném rozšíření, a případně dále (i po uplynutí lhůty k podání či rozšíření žaloby) upřesněny či podrobněji rozvedeny, aniž by tím byly rozšiřovány. To platí jen za předpokladu, že uvedené právní či skutkové důvody mohl stěžovatel v žalobě či jejím včasném rozšíření uplatnit.*“ (viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 7. 2005, č. j. 2 Azs 134/2005 - 43, publikováno pod č. 685/2005 Sb. NSS). Stěžovatel ani neuvádí, že by mu něco bránilo předmětné skutečnosti uplatnit již v řízení před soudem a ze správního ani soudního spisu taková skutečnost nevyplynula.

Důvody kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. nejsou dány, jakkoli zde je stížní námitka uplatněna přípustně, třebaže stížní, ale především žalobní námitky stěžovatele ohledně porušení zákonných ustanovení o řízení před správním orgánem se svojí obecností pohybují na samé hranici přezkoumatelnosti. Nejvyšší správní soud konstatuje, že řízení před správním orgánem probíhalo v souladu s příslušnými zákonnými ustanoveními, za dodržení zákonem zaručených práv stěžovatele a bez procesních vad, které by mohly mít vliv na zákonnost správního rozhodnutí žalovaného. Žalovaný správní orgán řádně zjistil skutkový stav, zejména podrobně vyslechl (a to dokonce dvakrát) stěžovatele. Během těchto pohovorů měl stěžovatel příležitost vysvětlit všechny okolnosti, které ho k žádosti o azyl vedly. Rozhodnutí správního orgánu je plně srozumitelné, jednoznačně popisuje zjištěný skutkový stav, přičemž vychází z provedených důkazů a obsahuje logicky postavené důvody, o které se opírá. Ke stěžovatelovu tvrzení, že pokud měl správní orgán pochybnosti o správnosti skutkových tvrzení stěžovatele, měl učinit z vlastní iniciativy kroky, směřující k hlubšímu objasnění skutkového stavu, Nejvyšší správní soud uvádí následující: Správní orgán nemá povinnost domýšlet právně relevantní důvody pro udělení azylu žadatelem neuplatněné a činit posléze k těmto důvodům příslušná skutková zjištění. Povinnost zjistit skutečný stav věci dle ustanovení § 32 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (dále jen „správní řád“) má správní orgán pouze v rozsahu důvodů, které žadatel v průběhu správního řízení uvedl (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 11. 2003, č. j. 2 Azs 27/2003 - 59, uveřejněno pod číslem 181/2004 Sb. NSS). Nebylo tedy ani povinností zkoumat reálné možnosti ukrajinského ombudsmana, jak stěžovatel v kasační stížnosti požaduje, neboť stěžovatel ani nic ohledně jeho působení na policejní složky netvrdil.

Nejvyšší správní soud tedy nezjistil naplnění žádného z důvodů kasační stížnosti uplatňovaných stěžovatelem. Kasační stížnost proto podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

Stěžovatel neměl ve věci úspěch, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ze zákona (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Žalovaný správní orgán měl ve věci úspěch, nevznikly mu však náklady řízení o kasační stížnosti přesahující rámec jeho běžné úřední činnosti. Žalovanému se proto nepřiznává právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 4 in fine ve spojení s § 120 s. ř. s.).

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** přípustné opravné prostředky.

V Brně dne 23. května 2006

JUDr. Vojtěch Šimíček
předseda senátu